

Το Σημείωμα της Σύνταξης

Σας καλωσορίζουμε στο τρίτο τεύχος του περιοδικού ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΝ, το οποίο ωστόσο είναι το πέμπτο από όταν ξεκινήσαμε αυτή την προσπάθεια με το ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΝ. Συνεχίζουμε το έργο που αρχίσαμε πριν από τέσσερα περίπου χρόνια, πιστεύοντας πως προσφέρουμε κάποια προστιθέμενη αξία στα ζητήματα της στρατιωτικής στρατηγικής, που εκτιμούμε ότι δεν καλύπτονται επαρκώς στο δημόσιο λόγο.

Με το τεύχος αυτό εισάγουμε δύο νέα χαρακτηριστικά. Κατ' αρχήν δημοσιεύουμε για πρώτη φορά ένα άρθρο στην αγγλική γλώσσα. Η θεματολογία μας παραμένει κατά κύριο λόγο ελληνική και απευθυνόμαστε πρωτίστως σε ελληνικό κοινό. Παρά ταύτα δεν είμαστε περιχαρακωμένοι και θεωρούμε ότι σήμερα οι αναγνώστες μας έχουν τη δυνατότητα να διαβάζουν άρθρα στην αγγλική, οπότε θα δημοσιεύουμε τέτοια άρθρα, εφόσον εμπίπτουν στη θεματολογία του περιοδικού. Επιπλέον, με αυτό το τεύχος εγκαινιάζουμε τις βιβλιοπαρουσιάσεις με την παρουσίαση δύο βιβλίων. Δεν μπορούμε βεβαίως να παρακολουθήσουμε την τρέχουσα βιβλιογραφία ωστόσο θα παρουσιάζουμε βιβλία που θεωρούμε σημαντικά για τους αναγνώστες μας.

Στο παρόν τεύχος έχουμε δύο αφιερώματα, ένα για την ελληνοτουρκική αντιπαράθεση και το άλλο για τα 100 χρόνια από τη μεγάλη εξόρμηση του Ελληνικού Στρατού στη Μικρά Ασία. Από τα δύο άρθρα του πρώτου αφιερώματος, το πρώτο προβαίνει σε αποτίμηση της ελληνικής στρατηγικής αποτροπής κατά την εικοσαετία 1976-1996. Συγκεκριμένα, εξετάζει στις τρεις ελληνοτουρκικές κρίσεις του 1976, του 1987 και του 1996, το σύνολο της διαδικασίας διαμόρφωσης-εφαρμογής της ελληνικής αποτρεπτικής στρατηγικής, καταγράφοντας τα σημεία τρωτότητας και αποτελεσματικότητάς της. Το δεύτερο άρθρο εξετάζει τη στρατηγική της αντιπρόσβασης και άρνησης περιοχής στο Αιγαίο. Η Ελλάδα, για να εξασφαλίσει την ανεξαρτησία και τα κυριαρχικά της δικαιώματα από την επιθετική στρατηγική της «Γαλάζιας Πατρίδας» της Τουρκίας, θεωρεί ο αρθρογράφος, ότι πρέπει να εφαρμόσει ανάλογη κατάλληλη στρατηγική, τη στρατηγική αντι-πρόσβασης και άρνησης περιοχής, την οποία η Κίνα έχει υιοθετήσει στις θαλάσσιες περιοχές εγγύς των ακτών της.

Το άλλο αφιέρωμα περιέχει μόνο ένα άρθρο, το οποίο ωστόσο είναι εκτενές και πρωτότυπο. Εξετάζει τις επιθετικές επιχειρήσεις της Στρατιάς Μικράς Ασίας το καλοκαίρι του 1921 προς Εσκή Σεχέρ και Άγκυρα, μια τιτάνια προσπάθεια, τη μεγαλύτερη που ανέλαβε ποτέ ο Ελληνικός Στρατός. Η κριτική του είναι διεισδυτική τόσο για τη σχεδίαση των επιχειρήσεων όσο και την διεξαγωγή τους και αναδεικνύει την τις εγγενείς αδυναμίες του στρατού. Ο ελληνικός στρατός απέτυχε, παρά την υπέρτερη ισχύ που διέθετε έναντι του Δυτικού Μετώπου του τουρκικού στρατού.

Τα υπόλοιπα δύο άρθρα πραγματεύονται διαφορετικά θέματα. Το τέταρτο, εξετάζει τη σχέση της έννοιας του κέντρου βάρους με τη στρατηγική του Μεγάλου Αλεξάνδρου, υποστηρίζοντας ότι η τελευταία αποτελεί ένα παράδειγμα εντοπισμού του εχθρικού κέντρου βάρους όχι αποκλειστικά στις ένοπλες δυνάμεις του. Ως αντίθετες προσεγγίσεις προβάλλει τις ιστορικά συγκρίσιμες εισβολές του Ναπολέοντα και του Χίτλερ στη Ρωσία/Σοβιετική Ένωση. Το άρθρο υποστηρίζει πως η επιτυχία της στρατηγικής του Μ. Αλεξάνδρου, αποδεικνύει ότι στην περίπτωση που ο εχθρός διαθέτει μεγάλο στρατηγικό βάθος η αποκλειστική επικέντρωση στις ένοπλες δυνάμεις του δεν συνιστά την

προτιμότερη προσέγγιση. Το πέμπτο και τελευταίο άρθρο του τεύχους, το αγγλόφωνο, διερευνά την ψυχολογική πτυχή του ελέγχου, που έχει λάβει ελάχιστη προσοχή στις στρατηγικές σπουδές. Το άρθρο χρησιμοποιεί τη συναισθηματική έρευνα για να συλλάβει εννοιολογικά τον ψυχολογικό έλεγχο. Η διαδικασία της συναισθηματικής ρύθμισης επηρεάζεται από τα ψυχολογικά χαρακτηριστικά και τις ενέργειες του αντιπάλου καθώς και από τον χαρακτήρα του πολέμου στο δεδομένο ιστορικό πλαίσιο.

Στη βιβλιοπαρουσίαση αξιολογούνται δύο βιβλία, ένα νέο και ένα παλιό. Το πρόσφατο, είναι το βιβλίο ενός Αμερικανού καθηγητή που αναφέρεται στον αγώνα της ΕΟΚΑ και στην αποτυχία της Ένωσης της Κύπρου με την Ελλάδα. Το άλλο είναι ένα βιβλίο ενός Ρώσου στρατηγού για την πρωτοβουλία των ηγητόρων. Ο Ρώσος ήταν ο πρώτος ξένος που παρατήρησε ότι οι νίκες των Γερμανών στον πόλεμο του 1870 οφείλονταν στην πρωτοβουλία, στο Auftragstakt δηλαδή πριν εφευρεθεί ο όρος. Το ενδιαφέρον είναι ότι το βιβλίο μετέφρασε το 1907 ο ταγματάρχης Βελισσαρίου, του οποίου η πολεμική δράση στους Βαλκανικούς Πολέμους είναι συνυφασμένη με την πρωτοβουλία.

Στο εξώφυλλο και στην ιστοσελίδα του περιοδικού συνεχίζουμε τη συνήθεια που εγκαινιάσαμε από το πρώτο τεύχος, να προβάλλουμε δηλαδή έργα τέχνης που αντλούν τη θεματολογία τους από τον πόλεμο. Στο παρόν τεύχος προβάλλουμε έργα εμπνευσμένα από την Επανάσταση του 1821, επειδή φέτος γιορτάσαμε την επέτειο των 200 ετών από την έναρξή της.

Σας καλωσορίζουμε στο πέμπτο τεύχος του περιοδικού μας και σας ευχόμαστε καλή ανάγνωση!

Ελπίζουμε με κάθε τεύχος να κερδίζουμε και νέους αναγνώστες.

Παναγιώτης Γκαρτζονίκας